

ophøre med deres Virksomhed, men at de kun skulle drive den Virksomhed, de have ved Bankforretning, og derimod lade Sparekasseforretningerne være. Og ville de ikke det, ønsker jeg, at § 11 i Sparekasseloven af 1880 maa blive anvendt over for dem. Jeg er derfor glad ved de Udtalelser, vi hørte fra den højtærede Minister, idet de vare et Tilsagn om, at Bankerne i Fremtiden ville være Bestemmelserne i denne Paragraf underkastede.

Jens Busk: Ja, det er meget rigtigt, og det er, som jeg sagde, da jeg sidst havde Ordet, ikke min Hensigt at ville gøre noget som helst ondt mod Sparekasserne. Jeg er, som jeg sagde, selv Tillidsmand i en temmelig stor Sparekasseovre i Horsens, jeg har været det, saa længe jeg har været Mand, og jeg har været glad ved denne Virksomhed. Men de Herrer maa vide, at det slaar ikke til i det praktiske Liv. Nu siger den ærede sidste Taler: Vi ville nok, at Bankerne maa blive ved at virke, men de skulle bare ikke have den Begunstigelse, det er det hele, vi ville. Men har det ærede Medlem tænkt sig, hvorledes denne Sag vil udvikle sig? Naar de ikke faa denne Begunstigelse, vil Resultatet blive, at de ikke vide, hvorfra de skulle faa Driftskapital, thi de Par Hundredetusinder, de i Almindelighed have gennem den Aktiekapital, Folk fra By og Land have skudt sammen, slaar ikke til. Jeg holder mig her til, hvad jeg kender bedst, nemlig Forholdeneovre i Horsens. Her have vi et meget stort Svineslagteri, der daglig benytter Banken. Det indskyder nu den ene Dag 30,000 Kr. i Banken, for maaske næste Dag eller en af de følgende Dage at hæve 40,000 Kr., men det vil ingen Sparekasse kunne indlade sig paa, saaledes med øjeblikkeligt Varsel at skulle udbetale den Slags store Summer. Det kunne de ikke være tjent med. Sparekassen kan ikke give større Laan, medmindre Folk melde det i rette Tid, saa den kan skaffe Pengene til Veje. Hvad vil nu Konsekvensen blive af de Herrer Forslag andet end den, at ingen andre Banker kunne arbejde uden de store københavnske. Vi have saaledes i Horsens en Filial af en af de store københavnske Banker, og den fortæller i sit

Aarsregnskab, at den har en Difference frem og tilbage af 100 Mill. Kr. og et Reservefond paa 16 Mill. Kr. En saadan Bank kan arbejde. Det vil altsaa gaa ud over os Landboere med vore Andelsforetagender, saadan som Udviklingen til syvende og sidst vil gaa; jeg kan nemlig ikke se rettere. Alle de store københavnske Pengeinstitutter, der ligge med Millioner paa Millioner gennem deres sammenskrabede Reservefond, de alene kunne arbejde, de andre Banker ikke. Dem afskærer man herved fra at faa Driftskapital. Denne Side af Sagen maa ogsaa tages op. Vi maa derfor vide, hvad vi gøre. Som jeg sagde i mit første Foredrag: Landbrugerne ville nu ikke kunne undvære Bankerne. Det kunde de maaske for en Snes Aar siden, men ikke nu, hvor Andelsforetagendernes Udvikling paabyder en Benyttelse af Bankerne. Men naar man nu siger, at Bankerne ikke maa drives — ja, de maa godt, men de have ingen Penge at virke med —, saa siger jeg, som den ærede Minister rigtigt bemærkede, at da vi nu endelig staa og skulle changere paa dette Omraade, maa vi, da vi fra Landbrugets Side ere gaaede i Vej med gennem disse Andelsforetagender at gøre de store københavnske Pengeinstitutter overflødige — hvad vi ere godt paa Vej til — ogsaa vide, at dette vil standses herved, og at vi derfor maa tage det op til Behandling som et Stykke Lovgivning og baade her i Salen og i det eventuelle Udvalg bør overveje dette Spørgsmaal, thi saadan som Udviklingen er foregaaet siden 1901, kan det ikke blive ved at gaa. Naar de 10 Aar ere udløbne for Bankerne, siger maaske Ministeriet, at det ikke vil give Begunstigelse til nogen Bank mere, men kun til Sparekasserne, men deraf følger, at alle Andelsbankerne omkring i Landet maa ophøre, kun de store københavnske Banker behøve ikke at ophøre. De have nemlig den store Kapital baade gennem den store Aktiekapital og de meget store Reservefond. Tænk blot paa saadan et Institut som Landmandsbanken. Ja, Gud naade Landmændene for deres Landmandsbank! Det er en dejlig Landmandsbank. De have været i Kløerne paa Landmandsbanken, saaledes at de føle det den Dag i Dag; det kunne mange Landmænd tale